

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 99

Tampereen kaupungin luonnonsuojelualueohjelma vuosille 2026–2040

TRE:5584/11.04.02/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristöjohtaja Kati Skippari, puh. 050 521 5198 ja
ympäristösuunnittelija Eeva Punju puh. 040 806 2184, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Liitteenä oleva Tampereen kaupungin luonnonsuojelualueohjelma vuosille 2026–2040 hyväksytään.

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Perustelut

Tampereen kaupunkistrategia 2035 – Tekemisen kaupunki linjaa, että kaupunki on sitoutunut vahvistamaan luonnon monimuotoisuutta ja toimii luonnon monimuotoisuuden suunnannäyttäjänä. Tätä tavoitetta toteutetaan luonnon monimuotoisuus -ohjelmalla (LUMO), ja tavoitteen toteutumisen mittarina on mm. suojellun luonnon pinta-alan määrä. Luonnonsuojelualueohjelma 2026–2040 perustuu LUMO-ohjelman tavoitteeseen suojella uhanalaista luontoa ja lajistoa (toimenpide 26). Ohjelma on strateginen asiakirja, jossa linjataan Tampereen kaupungin omistamien luonnonsuojelualueiden laajentaminen vuoteen 2040 saakka. Ohjelma koskee ainoastaan luonnonsuojelulain mukaista suojelua. Ohjelmassa esitetään 23 uutta luonnonsuojelualuetta omilla kohdekorteillaan ohjelman liitteessä 1. Näiden yhteenlaskettu pinta-ala on vajaa 1 000 hehtaaria. Kohteet sijoittuvat sekä kantakaupungin että Pohjois-Tampereen alueille.

Ohjelman keskeinen määrällinen tavoite on kaupungin omistamien luonnonsuojelualueiden pinta-alan kaksinkertaistaminen verrattuna vuoden 2025 tilanteeseen. Tavoitteen saavuttamisen myötä luonnonsuojelualueiden osuus kasvaa merkittävästi sekä kaupungin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kokonaispinta-alasta että kaupungin omistamista maa-alueista. Tampereen omistamien maiden suojeluprosentti nousee 6,5 prosentista noin 13 prosenttiin. Merkittävin osa suojelusta kohdistuu Tampereen omistamaan metsämaahan, jonka suojeluprosentti nousee noin 14 prosentista noin 26 prosenttiin.

Laadullisesti ohjelman tavoitteena on siirtyä pienialaisten ja hajanaisten suojelukohteiden suojelusta laajempiin ja vaikuttavampiin aluekokonaisuuksiin, parantaa erityisesti heikosti suojeltujen luontotyyppien suojelutasoa sekä turvata Pirkanmaan uhanalaisten vastuulajien esiintymiä Tampereella. Ohjelman kohteet sisältävät monipuolisesti erilaisia luontotyyppisiä, kuten metsiä, soita, lehtoja, järviä, lampia, virtavesiä ja rantoja. Lajisuojelusuunnitelmassa ohjelman liitteessä 2 esitetään Tampereen alueilla sijaitsevien Pirkanmaan vastuulajien turvaamisen keinoja.

Muita luonnon monimuotoisuuden turvaamisen keinoja, kuten kaavasuojelua, hoidolla suojelua, monimuotoisuutta tukevia alueita (OECM) ja ekologista kompensatiota, on kuvattu ohjelmassa täydentävinä keinoina kokonaisuuden hahmottamiseksi, mutta ne eivät ole ohjelman varsinaisia kohteita.

Ohjelman vaikutukset

Luonnonsuojelualueohjelman hyväksymisellä on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia Tampereen luonnon monimuotoisuuteen ja ekologiseen kestävyys. Ohjelma parantaa laajasti uhanalaisten luontotyyppien ja lajien suojelutasoa sekä vahvistaa suojelualueverkoston kytkeytyvyyttä. Laajemmat ja paremmin toisiinsa liittyvät suojelualueet lisäävät lajien elinmahdollisuuksia ja parantavat ekosysteemien sopeutumiskykyä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Ohjelmalla on myönteisiä vaikutuksia myös vesistöjen tilaan, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä hiilen varastoitumiseen erityisesti metsissä ja soilla. Luonnonsuojelualueet toimivat pitkäaikaisina hiilivarastoina ja edistävät vesien suojelua vähentämällä ravinne- ja humuskuormitusta.

Sosiaalisesti ohjelma tukee kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä turvaamalla monipuoliset ja saavutettavat luontoympäristöt myös tulevaisuudessa. Luonnonsuojelualueet ovat jokaisenoikeuksin kaikkien käytettävissä, ja ne tarjoavat mahdollisuuksia virkistykseen, oppimiseen ja luontosuhteen vahvistamiseen. Ohjelmassa on huomioitu virkistyskäytön ja suojelun yhteensovittaminen, ja sitä tarkennetaan myöhemmässä suunnittelun vaiheessa kohdekohtaisilla rauhoitusmääräyksillä ja hoito- ja käyttösuunnitelmilla.

Maankäytöllisesti ohjelma on yhteensopiva voimassa olevien kaavojen kanssa eikä aiheuta merkittäviä ristiriitoja kaupungin kehittämistavoitteiden tai yhdyskuntateknisen huollon kanssa. Pitkällä aikavälillä ohjelma vahvistaa kaupungin veto- ja pitovoimaa sekä tukee Tampereen strategian tavoitetta olla luonnonsuojelun suunnannäyttävä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Ohjelman valmistelu

Tampereen luonnonsuojelualueohjelma 2026–2040 on valmisteltu kaupungin ympäristönsuojeluyksikön johdolla osana kaupungin pitkäjänteistä luonnon monimuotoisuuden turvaamistyötä. Aiemman luonnonsuojeluohjelman ohjelmakausi päättyi 2020.

Ohjelman valmistelu käynnistyi esivalmistelulla jo vuodesta 2022 alkaen. Varsinainen valmistelutyö aloitettiin keväällä 2025, jolloin ohjelmaan valittiin alustavat kohteet ja niille laadittiin raja-luonnokset. Valmistelun aikana tehtiin laajoja paikkatietotarkasteluja ja maastokäyntejä kaupungin omistamilla alueilla sekä hyödynnettiin ajantasaisia luontoarvoaineistoja, kuten luontotyyppien ja lajien uhanalaisuusarviointeja sekä metsien monimuotoisuuden mallinnusaineistoja.

Ohjelman valmistelussa kuultiin laajasti kaupungin sisäisiä toimijoita, erityisesti kaupunkiympäristön palvelualueen yksiköitä, kiinteistötoimea sekä ulkoilun ja virkistys-palveluita. Lisäksi ohjelman valmistelussa käytiin vuoropuhelua Tampereella toimivien luonnonsuojelu- ja lajiryhmiin keskittyvien yhdistysten kanssa. Alustavista kohteista ja tavoitteista saadun palautteen pohjalta laadittiin luonnos, joka asetettiin julkisesti nähtäville loppuvuonna 2025.

Ohjelmaluonnoksesta saatiin palautetta asukkailta, järjestöiltä, viranomaisilta ja lähikunnilta. Palautteista ja lausunnoista laadittu raportti esitetään ohjelman liitteessä 3. Palautteen perusteella ohjelman sisältöä täsmennettiin ja täydennettiin muun muassa suojelun keinojen, virkistyskäytön ja lajien huomioimisen sekä perustamisprosessin kuvauksen osalta. Ohjelmaan esitettiin palautteen pohjalta muutoksia muun muassa Kauppi–Niihaman ohjelmarajaukseen, tuotiin uusi luonnonsuojelualuekohde Kaukajärven eteläpuolelle ja kaksi uutta tarkastelukohdetta, Hervantajärven ja Suolijärven tarkastelukohteet. Ohjelmassa esitetyt tavoitteet suojellun pinta-alan ja suojellun vanhan metsän kokonaismäärästä pysyvät samana.

Laki kuntien ympäristönsuojelu hallinnosta (64/1986) 6 § mukaan ympäristönsuojelun yleissuunnittelua ja toimia ympäristönsuojelun huomioon ottamiseksi kunnan toiminnassa johtaa kunnanhallitus. Hallintosäännön (2.9.2025) 14.2 §:n 1. kohdan mukaisesti kaupunginhallitus päättää kaupunkistrategiaa toteuttavista merkittävistä strategisista ohjelmista ja suunnitelmista.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Pekka Salmi, Lauri Savisaari, Virpi Ekholm, Jukka Lindfors, Kati Skippari, Tiina Leinonen, Eeva Punju, Anne Tuominen, Kaisa Mustajärvi, Elina Karppinen, Marika Viinanen

Liitteet

1 Kh 23.3.2026 Luonnonsuojelualueohjelma 2026–2040

2 Kh 23.3.2026 Luonnonsuojelualueohjelman liite 1 Kohdekortit

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

3 Kh 23.3.2026 Luonnonsuojelualueohjelman liite 2 Lajisuojaohjelma
4 Kh 23.3.2026 Luonnonsuojelualueohjelman liite 3 Lausunnot ja
palautteet

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 2.4.2026 www.tampere.fi.

Päätös annettu tiedoksi sähköpostilla 2.4.2026.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin verkkosivuilla www.tampere.fi. Pyydettyessä ote toimitetaan liitteineen.

Muutoksenhakuviranomainen

Päätökseen ei voi hakea muutosta.

Tampere
02.04.2026

Noora Jalonen
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§99

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)